

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ім. Івана Боберського

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва)

спеціальність: 024 Хореографія

(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет педагогічної освіти та факультет підвищення кваліфікації, перепідготовки, післядипломної та заочної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

Ступінь вищої освіти: Бакалавр

Робоча програма з дисципліни «Психологія творчої діяльності» для студентів ФПО спеціальності 024 Хореографія

7 с. (денна форма навчання), 10 с. (заочна форма навчання)

Розробник: професор, к.п.н. Сосіна В.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства

Протокол від “30” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

(підпис)

(Сосіна В.Ю.)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 02 мистецтво		
	Спеціальність 024 Хореографія		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		7-й	10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Ступінь вищої освіти: бакалавр	10 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16/6 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		58 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: залік			

2. Мета і завдання курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, організаційні і методичні основи психології творчості загалом і під час викладання хореографічних дисциплін, зокрема.

Мета курсу – розкрити за допомогою лекційних та семінарських занять поняття творчості та психологічне підґрунтя організації творчої діяльності, як складного психологічного феномену.

Завдання курсу:

1) формування уявлення про творчість, як активну діяльність по перетворенню оточуючого світу;

2) розширення світоглядного і професійного поглядів студентів, в результаті ознайомлення з закономірностями та особливостями перебігу творчої діяльності;

- 3) ознайомлення з етапами творчої діяльності та їх взаємозв'язком;
 - 4) набуття студентами навичок організації та керування власною творчою діяльністю відповідно до власного потенціалу та поставленої мети;
 - 5) набуття студентами навичок аналізу, пояснення і використання в практичній діяльності особливостей прояву творчої діяльності інших суб'єктів.
- У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких питань: психологічні закономірності творчої діяльності, здібності до творчості, організація творчої діяльності учнів під час хореографічної діяльності.

Під час семінарських та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти набувають уміння та навички:

1. Аналізувати інформацію, що міститься в підручниках та навчальних посібниках, порівнюючи погляди авторів щодо висвітлення певних фактів.
2. Знаходити наукову літературу по темі, в системі бібліотек та мережі Internet.
3. Робити коректні посилання на джерела інформації (монографії, періодичні видання, ЗМІ, Internet.)
4. Брати участь в науковій дискусії по суті питань, що розглядаються.
5. Систематизувати отриману інформацію у вигляді конспектів та рефератів.
6. Представляти отримані результати у вигляді публічних виступів і презентацій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Творчість як психологічна проблема

Тема 1. Психологія творчої діяльності як об'єкт психології творчості.

Здатність до творчості і творчі здібності

Поняття «творчості» та її значення для підготовки майбутнього викладача хореографії. Розумова діяльність, логічне мислення і уявлення у творчій діяльності. Особливості розвитку уяви у дітей різного віку в процесі занять хореографією. Формування індивідуального стилю майбутнього фахівця. Творчі здібності дітей та методика їх розвитку в процесі занять хореографією.

Тема 2. Психологічні характеристики творчого процесу. Фактори творчого процесу

Етапи процесу творчості 1) праця (наповнення свідомості змістом для роботи сфери несвідомого); 2) несвідома робота ("таємниця світу", бо невідомо, як здійснюється); 3) натхнення (перехід готового висновку із сфери несвідомого до свідомості). Механізми творчості та їх характеристика. Продукти творчості в мистецтві загалом і в хореографії зокрема. Бар'єри, що можуть виникнути у процесі творчості та механізми їх подолання.

Змістовний модуль 2. Розвиток творчих здібностей

Тема 3. Творчий потенціал особистості. Здібності і обдарованість, як відображення творчого потенціалу.

Поняття про творчий потенціал особистості, його характеристика, особливості. Основні властивості творчої особистості. Методика розвитку, виявлення, удосконалення в процесі занять хореографією. Мотиви творчості, їх характеристика. Поняття про життєтворчість особистості, прояви у хореографії. Характеристика творчості як форми самореалізації особистості. Вікові особливості прояву творчості. Механізми використання та реалізації в процесі занять хореографією.

Тема 4. Креативність як інтегративна творча здібність. Методи дослідження і розвитку творчості.

Креативність як загальна властивість особистості, яка проявляється під час творчого процесу. Здатність породжувати різноманітний, соціально важливий, оригінальний продукт і продуктивні шляхи його застосування. Здатність знаходити рішення у нестандартних ситуаціях. Властивість, яка реалізується лише за сприятливих умов середовища на високому рівні в різних галузях людської діяльності протягом свого життя. Методики дослідження різних форм креативності. Методи розвитку творчих здібностей (креативності) в умовах дошкільних навчальних закладів, школи, ВНЗ, хореографічних колективів тощо.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
		у тому числі		у тому числі

	ус ьо го	л	с	п	лаб	с.р.	усьо го	л	С	П	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Творчість як психологічна проблема												
Тема 1. Психологія творчої діяльності як об'єкт психології творчості. Здатність до творчості і творчі здібності	14	2		2		10	21	1				20
Тема 2. Психологічні характеристики творчого процесу. Фактори творчого процесу	20	2	2	6		10	23	1	2			20
Разом за змістовим модулем 1	34	4	2	8		20	44	2	2			40
Тема 3. Творчий потенціал особистості. Здібності і обдарованість, як відображення творчого потенціалу.	26	2	2	4		20	23	1	2			20
Тема 4. Креативність як інтегративна творча здібність. Методи дослідження і розвитку творчості.	28	4	2	4		18	23	1	2			20
Разом за змістовим модулем 2	56	6	4	8		38	46	2	4			40
Разом	90	10	6	16	-	58	90	4	6		-	80

5. Теми семінарських занять

Семінар 1. Тема : Творчість як об'єкт вивчення психології. Структура творчої діяльності (1 год.)

План заняття I (А). Теоретична частина: Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Поняття творчості, творчої діяльності і продуктів творчості.
2. Історичні погляди на суть і природу творчості .
3. Поняття творчої діяльності та творчості в діяльності..
4. Критерії творчості.
5. Рівні творчості: визначення і психологічна характеристика.

II. Виконання творчих завдань. 1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях, мережі Internet визначення поняття «творчість».

2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності

3. Сформулюйте ознаки творчої особистості та методи їх виявлення (діагностування)

План заняття 1 (Б). Теоретична частина: Понятійно-категоріальний апарат теми (0,5 год.).

1. Загальна структура творчої діяльності: аналіз складових компонентів.
2. Мотивація, як стартовий механізм творчої діяльності .
3. Організація і здійснення творчої діяльності: методи організації творчої активності.
4. Емоційно-вольовий компонент творчої активності.
5. Творча активність і творча діяльність: особливості перебігу і результативності.
6. Проблема оформлення та оприлюднення результатів творчої діяльності

II. Виконання творчих завдань. 1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «творча діяльність».

2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності
3. Сформулюйте критерії творчої діяльності (її відмінності від рутинної діяльності)
4. Проаналізуйте випадки власної творчої діяльності та свій стан при цьому.

Семінар 2. Тема : Фактори творчого процесу (1 год.)

План заняття I. Теоретична частина: Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Уява, як здатність до творчого вирішення проблем.
2. Прийоми уяви і їх творчий характер
3. Фактори, що сприяють активізації уяви.
4. Свідомі і несвідомі компоненти творчої діяльності.
5. Інтуїція і її місце в творчому процесі.
6. Емоційна складова творчого процесу (емоції в творчості)

II. Виконання творчих завдань.

1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «уява» та «інтуїція».
2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності
3. Сформулюйте в схематичній формі роль і місце уяви та інтуїції у творчій діяльності

Здібності і обдарованість: методи дослідження (0,5 год.)

План заняття I. Теоретична частина.: Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Поняття здібностей: їх прояв і диференціація.
2. Види здібностей, що притаманні особистості.
3. Прояви здібностей до певних видів діяльностей.
4. Спостереження за процесом діяльності як метод діагностики здібностей..

5. Аналіз продуктів творчої діяльності, як метод визначення рівня розвитку здібностей.

6. Хоббі і захопленість суб'єкта як показник спрямованості і рівня розвитку здібностей.

7. Тестові методи виявлення здібностей.

II. Виконання творчих завдань. 1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «здібності» та «обдарованість».

2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності

3. Сформулюйте в схематичній формі роль і здібностей та обдарованості у творчій діяльності 4. Запропонуйте методу визначення здібностей і обдарованості в певному виді діяльності.

Семинар 3. Тема : Методи дослідження і діагностики креативності (1 год.)

План заняття I. Теоретична частина: Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Поняття креативності, як психологічної властивості.
2. Вікові та гендерні особливості креативності..
3. Продукти творчості як показник креативності.
4. Загальна характеристика тестів креативності: принципи побудови та діагностовано параметри особистості
5. Опитувальники, що визначають суб'єктивну оцінку власного рівня креативності.

II. Виконання творчих завдань. 1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «креативність

2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності

3. Проаналізуйте методу визначення креативності.

Тема : Методи розвитку творчих здібностей (1 год.)

План заняття I. Теоретична частин: Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Цілеспрямований розвиток творчих здібностей в ранньому дитячому віці.
2. Психологічна атмосфера, що сприяє розвитку здібностей.
3. Проблема ранньої спеціалізації та універсалізації.
4. Ігрові методи розвитку творчих здібностей.
5. Художня творчість, як метод розвитку творчих здібностей. 6. Психологічні тренінги розвитку творчих здібностей і креативності. .

II. Виконання творчих завдань. 1. Проаналізуйте (обрану на власний розсуд) методу розвитку творчих здібностей. Визначте діапазон її застосування та сильні і слабкі сторони..

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Значення уяви та інтуїції у житті людини (2 год.)	2	1
2	Тема № 2. Особливості творчої людини (2 год.)	2	1
3	Тема № 3. Творчість і мислення. «Принцип Сфумато» (2 год.).	2	-

4	Тема № 4. Внутрішні ресурси психіки людини і проблема творчості (2 год.).	2	1
5	Тема № 5. Мрія як особливий вид творчої уяви (2 год.).	2	1
6	Тема № 6. Поняття внутрішньої свободи та її значення для творчості (2 год.).	2	1
7	Тема № 7. Аналіз творчості К.-Г. Юнга (2 год.).	2	-
8	Тема № 8. Творчість у міжособистісних стосунках (2 год.).	2	1
	Разом	16	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Значення уяви та інтуїції у житті людини (4 год.)	4	6
2	Тема 2. Особистісні особливості творчої людини (4 год.)	4	6
3	Творчість і мислення (8 год.).	8	8
4	Внутрішні ресурси психіки людини і проблема творчості (6 год.)	4	8
5	Мрія як особливий вид творчої уяви (4 год.)	4	8
9	Фантазія як особливий вид творчої уяви (8 год.)	8	8
10	Поняття внутрішньої свободи та її значення для творчості (8 год.).	8	8
11	Аналіз творчості К.-Г. Юнга (6 год.).	6	8
12	Творчість у міжособистісних стосунках (8 год.).	8	10
	Разом	58	80

8. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння)

- 1) Матеріали самопідготовки;
- 2) Самостійні роботи: Підбір завдань для розвитку уяви, інтуїції, творчості;
- 3) Реферати за темами лекційних занять

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.
- Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – залік (7 семестр – денна форма; 9 семестр – заочна форма навчання).

10. Контрольні питання до заліку

Змістовний модуль 1. Особливості роботи з творчим колективом.

1. Роль художнього керівника хореографічного колективу.
2. Функції художнього керівника хореографічного колективу
3. Як Ви розумієте функції керівника хореографічного колективу: автор, постановник, репетитор і танцмейстер.
4. Що служить засобами виховання у творчому колективі.
5. Яке значення має інтуїція та уява у творчості особистості, колективу?
5. Які особливості притаманні творчій людині, колективу?
6. Чому творче мислення необхідно у роботі з творчим колективом. Значення його для досягнення успіху у діяльності хореографічного колективу.
7. Як проявляється творчість у міжособистісних стосунках у творчому колективі?
8. Які якості особистості, які характеризують її поведінку у міжособистісних стосунках?
9. Які види міжособистісних стосунків проявляються у творчому колективі?
10. Охарактеризуйте специфіку міжособистісних відносин у творчому колективі.

Змістовний модуль 2. Особливості дитячої творчості.

1. Дайте психологічну характеристику характеристика типам темпераменту людини.
2. Що лежить в основі фізіологічних механізмів темпераменту?
3. Яким чином залежить стиль діяльності людини від типу темпераменту?
4. Перелічіть фактори, що впливають на формування індивідуального стилю поведінки, творчості людини.
5. Як проявляються творчі здібності у дитячому віці?
6. Гра і творчі здібності дитини. Музичні ігри і забави та їх значення для розвитку творчості дітей.
7. Ознаки творчості дітей, загальна і спеціальна обдарованість. Предметно-спрямовані здібності дітей.
8. Індивідуальна своєрідність творчо обдарованої дитини. Пояснити.
9. Творча обдарованість дитини та її прояви у колективі.
10. Прояви творчо обдарованої дитини у хореографічному колективі. Відбір творчо обдарованих дітей.

11. Розподіл балів

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Виконання завдань практичних занять.
5. Складання завдань для розвитку творчих здібностей учнів

Форма підсумкового контролю успішності навчання. Залік (7 семестр денна форма, 9 семестр – заочна форма навчання).

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1

Форма навчання	Поточне тестування та самостійна робота						Сума
	ЗМ 1			ЗМ 2			
	T1	T2	T	T3	T4		
Денна (усього балів)	0-20	0-30		0-20	0-30		100
Опитування на семінарах	0-6	0-6		0-6	0-6		
Конспекти самопідготовки	0-7	0-7		0-7	0-7		
Практичні роботи	-	0-9		0-7	0-9		
Самостійні роботи	0-7	0-8		-	0-8		
Заочна (усього балів)	0-20	0-30		0-20	0-30		
Опитування на семінарах	0-6	0-6		0-6	0-6		
Конспекти самопідготовки	0-7	0-7		0-7	0-7		
Практичні роботи	-	0-9		0-7	0-9		
Самостійні роботи	0-7	0-8		-	0-8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

75-81	C		
68-74	D	задовільно	зараховано
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Відеофільми, навчальна література, бібліотечний фонд кафедри.

13. Література

Рекомендована література

1. Базиленко Л.И. Заметки о творчестве // Обдарована дитина. – 2005, № 7. – С. 25-27.
2. Калюкина О.И. Об опыте детского творчества // Начальная школа. – 2000., № 12. – С. 44-47.
3. . Обдаровані діти і школа. Методика діагностики та педагогічний досвід. (Посібник для вчителів і психологів) / Автори-укладачі: Настенко Н. В., Білик Н. І., Моргун В. Ф. – Полтава: ПОПОПП, – 1998. – 120 с.
4. Психология одарённости детей и подростков / Под ред. Н. С. Лейтеса. – издат. Центр «Академия», – 1996. – 416 с.
5. Альтшуллер Г. С. Найти идею: введение в теорию решения изобретательских задач. — Новосибирск: Наука, 1986. — 209 с.
6. Антонов А. В. Психология изобретательского творчества. — К.: Вища шк., 1978. — 176 с.
7. Жариков Е. С., Золотов А. Б. Как приблизить час открытий: введение в психологию научного труда. — Кишинев: Штиинца, 1990. — 336 с.
8. Игнатуша Н. И., Рыбалка В. В. Развитие у учащихся способностей к научно-технической деятельности: Метод. пособие для педагогов. — К.: Вища школа, 1993. — 141 с.
9. Ильясов И. И. Система эвристических приемов решения задач. — М.: Прогресс, 1992. — 140 с.
10. Калмыкова З. И. Продуктивное мышление как основа обучаемости. — М.: Молодая гвардия, 1988. — 184 с.
11. Клименко В. В. Психология наукової творчості. — К.: Аверс, 1998. — 191 с.
12. Кулюткин В. Н. Эвристические методы в структуре решения. — М.: Прогресс, 1997. — 232 с.
13. Кучерявий О. Г. Педагогіка і психологія

дитячої творчості (аспект самоформування вмінь організувати творчість дітей). — К.: Вища шк., 1998. — 155 с.

14. Матюшкин А. М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении. — М.: Прогресс, 1987. — 240 с.

15. Методы активизации технического творчества: Метод. материалы. — Л., 1985. — 204 с.

16. Моляко В. А. Психология решения школьниками творческих задач. — К.: Знание, 1983. — 96 с.

17. Пойя Д. Как решать задачу. — Л., 1991. — 216 с.

18. Половинкин А. Й. Основы инженерного творчества. — М.: Молодая гвардия, 1988. — 368 с.

19. Сисоева С. О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня. — К.: Полпрофкнига, 1996. — 405 с. 157

20. Столяров А. М. Эвристические приемы и методы активизации творческого мышления. — М.: ВНИИПИ, 1988. — 126 с.

21. Страницька І. Локалізація стартів на життєвому шляху творчої особистості // Психологія і суспільство. — 2002. — № 2. — С. 149–155.

22. Развитие речи и творчества дошкольников: игры, упражнения, конспекты занятий / Под ред. О. С. Ушаковой. — М.: ТЦ “Сфера”, 2003. — 144 с.

23. Развитие творческой активности школьников / Под ред. А. М. Матюшкина. — М.: Слово-М, 1991. — 329 с. 21. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості — К.: ІЗМН, 1996. — 235 с.

24. Розвиток пізнавальних процесів дитини / За ред. С. Максименко, В. Маценко, О. Главник. — К.: Мікрос-СВС, 2003. — 112 с.

25. Розвиток творчих здібностей дітей: Метод. рек. / За ред. Л. В. Карпенко. — Суми: Університетська книга, 2000. — 54 с.

14. Інформаційне забезпечення

Відеоматеріали: (матеріали YouTube творчість у хореографічному мистецтві), а також публікації: publications.lnu.edu.ua/bulletins/i_bht.ho.ua/index., www.kukim.org/articles/horeografiya-yak-zasib
https://pidruchniki.com/.../horeografichne_mistetstvo